ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
26 Νοεμβρίου 1985 *

Στην υπόθεση 182/84,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Gerechtshof του Arnhem προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της ποινικής δίκης που εκκρεμεί ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου κατά

Miro BV, με έδρα το Zaandam,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 30 της Συνθήκης σε σχέση προς εθνική διάταξη που ρυθμίζει την εμπορία του jenever (οινοπνευματώδους ποτού με βάση τον καρπό του κέδρου, κοινώς τζιν),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα)

συγκείμενο από τους U. Everling, πρόεδρο τμήματος, R. Joliet, O. Due, Y. Galmot και Κ. Κακούρη, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Sir Gordon Slynn
γραμματέας: P. Heim

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— για τη Miro BV ο O. W. Brouwer, δικηγόρος Άμστερνταμ,

— για την ολλανδική κυβέρνηση ο I. Verkade, Secretaris-generaal στο Υπουργείο Εξωτερικών στην έγγραφη διαδικασία και ο A. Bos στην προφορική,

— για τη βελγική κυβέρνηση ο R. Hobaer, διευθυντής στο Υπουργείο Εξωτερικών, Εξωτερικού Εμπορίου και Συνεργασίας με τις Αναπτυσσόμενες Χώρες, επικουρούμενος από τον T. Biebaut,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

— για την κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας ο M. Seidel, Ministerialrat στο Υπουργείο Οικονομίας, και ο A. Bleckmann, καθηγητής νομικής στο Πανεπιστήμιο του Münster, κατά την έγγραφη διαδικασία, και ο A. Bleckmann κατά την προφορική,

— για την ιταλική κυβέρνηση ο M. Conti, avvocato dello Stato, κατά την έγγραφη διαδικασία και ο O. Fiumara κατά την προφορική,

— για την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ο Th. van Rijn, μέλος της νομικής της υπηρεσίας,

αφού άκουσε τις προτάσεις που ανέπτυξε ο γενικός εισαγγελέας κατά τη συνεδρίαση της 11ης Ιουλίου 1985,

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

(Το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με απόφαση της 18ης Ιουνίου 1984, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 10 Ιουλίου 1984, το Gerechtshof του Arnhem υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 30 της Συνθήκης, για να μπορέσει να κρίνει αν η εφαρμογή σε προϊόντα που εισάγονται από άλλα κράτη μέλη εθνικής ρυθμίσεως περί της χρήσεως της ονομασίας « jenever » συμβιβάζεται με την απαγόρευση των μέτρων ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικούς περιορισμούς επί των εισαγωγών.

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο εφέσεως, την οποία άσκησε η εταιρία Miro BV κατά αποφάσεως του Arrondissementsrechtbank του Arnhem, το οποίο της επέβαλε, κατόπιν ποινικής διώξεως που είχε κινήσει εναντίον της η εισαγγελική αρχή του Arnhem, πρόστιμο λόγω παραβάσεως του Verordening Benaming van Jenever (ολλανδικού κανονιστικού διατάγματος περί της ονομασίας του jenever) της 22ας Αυγούστου 1979.

3 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, του Verordening Benaming van Jenever, « απαγορεύεται η χρήση της ονομασίας jenever ή genever, Schiedamse jenever (genever), Schiedam, Schiedammer, Holland gin, Friesche jenever (genever), Graanjenever (genever), Hollandse jenever (genever), Oude klare ή κάθε άλλης παρόμοιας ονομασίας που θα μπορούσε δικαιολογημένα να δημιουργήσει στους αγοραστές... την εντύπωση ότι το συγκεκριμένο οινοπνευματώδες ποτό είναι jenever », για ποτό που δεν ανταποκρίνεται στον ορισμό του jenever που περιέχεται στο άρθρο 1, παράγραφος 4, του ίδιου κανονιστικού διατάγματος. Στο τελευταίο αυτό άρθρο ορίζεται μεταξύ άλλων ότι το jenever πρέπει να έχει αλκοολικό τίτλο 35 % τουλάχιστον.

4 Η Miro, η οποία εκμεταλλεύεται στις Κάτω Χώρες μεταξύ άλλων καταστήματα πωλήσεως οινοπνευματωδών ποτών, άρχισε το 1983 να θέτει εκεί σε πώληση jenever εισαγόμενο από το Βέλγιο με περιεκτικότητα σε αλκοόλη 30 %. Επάνω στις φιάλες ήταν επικολλημένες ετικέτες που έφεραν το χαρακτηρισμό « Nolens — Supra Hasselt — Jonge Jenever — Genièvre — 30 % vol. », καθώς και τα στοιχεία του παρασκευαστή « NV G. S. F. Bruggeman SA, B-9000 Gent, Grauwpoort 1 ».

5 Όπως προκύπτει από τη δικογραφία, jenever αλκοολικού τίτλου 30 % μόνο παράγεται και διατίθεται στο εμπόριο στο Βέλγιο από μακρού χρόνου νομίμως, κατά το χρόνο δε των επίδικων πραγματικών περιστατικών καμία ειδική ρύθμιση δεν υπήρχε, στο κράτος αυτό, ως προς την ελαχίστη περιεκτικότητα του jenever σε αλκοόλη. Μετά τα επίδικα πραγματικά περιστατικά, με βελγικό Βασιλικό Διάταγμα της 6ης Ιουνίου 1984, επιβλήθηκε για το jenever ελαχίστη περιεκτικότητα σε αλκοόλη 30 %.

6 Σε κοινοτικό επίπεδο, η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο πρόταση, στις 22 Ιουνίου 1982, για την έκδοση κανονισμού περί θεσπίσεως των γενικών κανόνων σχετικά με τον ορισμό, το χαρακτηρισμό και την παρουσίαση των οινοπνευματωδών ποτών και των βερμούτ και άλλων οίνων από νωπές σταφυλές παρασκευασμένων με τη βοήθεια αρωματικών φυτών ή υλών (ΕΕ C 189, σ. 7), πρόταση κατά την οποία το jenever πρέπει να έχει ελάχιστο αλκοολικό τίτλο κατ' όγκο 30 %, επ' αυτής όμως δεν έχει λάβει ακόμη απόφαση το Συμβούλιο.

7 Κατά την εξέταση του ζητήματος αν η εφαρμογή του Verordening Benaming van Jenever στην περίπτωση του « Nolens jonge jenever », το οποίο εισήγε η Miro από το Βέλγιο, συμβιβάζεται ή όχι προς το άρθρο 30 της Συνθήκης ΕΟΚ, το Gerechtshof του Arnhem έκρινε ότι η εφαρμογή αυτή καθιστούσε την εμπορία του εν λόγω προϊόντος στις Κάτω Χώρες δυσχερέστερη και επαχθέστερη, διότι έπρεπε να αλλάξει η ετικέτα του και να εγκαταλειφθεί η παραδοσιακή του ονομασία. Παραπέμποντας στην απόφαση του Δικαστηρίου της 20ής Φεβρουαρίου 1979 (Rewe-Zentral AG, 120/78,

« Cassis de Dijon », Jurispr. σ. 649), έκρινε ότι από την ετικέτα του « Nolens jonge jenever » προέκυπτε με αρκετή σαφήνεια ότι επρόκειτο για προϊόν, προελεύσεως Βελγίου, με περιεκτικότητα σε αλκοόλη 30 %, έτσι ώστε να αποφεύγεται κάθε κίνδυνος συγχύσεως με το ολλανδικό jenever, το οποίο έχει περιεκτικότητα σε αλκοόλη 35 % ή πλέον και υψηλότερη τιμή, και ότι δεν συνέτρεχε, επομένως, επιτακτικός λόγος προστασίας των καταναλωτών που να δικαιολογεί την απαγόρευση της πώλησης του « Nolens jonge jenever » στις Κάτω Χώρες.

8 Αντιθέτως, το Gerechtshof του Arnhem είχε αμφιβολίες ως προς το ζήτημα αν η απαγόρευση αυτή μπορούσε να θεωρηθεί επιβεβλημένη για λόγους εντιμότητας των εμπορικών συναλλαγών. Παρατήρησε σχετικώς ότι, παρά τη μη συνδρομή οποιουδήποτε κινδύνου συγχύσεως, οι ολλανδοί ποτοποιοί, οι οποίοι δεν μπορούν να θέσουν στην αγορά jenever περιεκτικότητας σε αλκοόλη κάτω του 35 %, βρίσκονται σε δυσμενέστερη ανταγωνιστική θέση λόγω της διαφοράς φόρων, ειδικού φόρου καταναλώσεως και φόρου προστιθέμενης αξίας, μεταξύ του jenever 30 % και του jenever 35 %, διαφοράς, την οποία το Gerechtshof αποτίμησε ανά λίτρο jenever σε 1,62 HFL για την άνοιξη 1983 και σε 1,89 HFL από 1ης Φεβρουαρίου 1984.

9 Για να άρει τις αμφιβολίες αυτές, το Gerechtshof του Arnhem υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

« Αν υποτεθεί ότι

1) στο κράτος μέλος Α ισχύουν διατάξεις, οι οποίες καθορίζουν για κάποιον τύπο οινοπνευματώδους ποτού — που αναφέρεται στο εξής ως jenever — ελαχίστη περιεκτικότητα σε αλκοόλη 35 % και καθιστούν ποινικό αδίκημα τη χρησιμοποίηση της ονομασίας "jenever" για jenever κατώτερης περιεκτικότητας σε αλκοόλη,

2) στο κράτος μέλος Α η πώληση jenever το 1982 αντιπροσώπευε 45 % περίπου της συνολικής αγοράς οινοπνευματωδών ποτών,

3) κατά την πώληση στον καταναλωτή στο κράτος μέλος Α, η διαφορά μεταξύ του ειδικού φόρου καταναλώσεως και του φόρου προστιθέμενης αξίας που οφείλονται ανά λίτρο αποστάγματος με αλκοολικό τίτλο 30 % και των ίδιων φόρων που οφείλονται ανά λίτρο αποστάγματος με αλκοολικό τίτλο 35 % ανερχόταν συνολικά σε 1,62 HFL (και ανέρχεται σε 1,89 HFL από 1ης Φεβρουαρίου 1984),

4) στο κράτος μέλος Β δεν υπάρχει καμιά εν ισχύι διάταξη που να καθορίζει ελαχίστη περιεκτικότητα σε αλκοόλη για το jenever,

5) στην ΕΟΚ δεν υπάρχει ακόμη ρύθμιση σχετική με την παραγωγή και εμπορία του jenever,

πρέπει τότε η επέκταση της απαγόρευσης, που ισχύει στο κράτος μέλος Α, στο jenever που έχει περιεκτικότητα σε αλκοόλη 30 % και που παράγεται και διατίθεται στην αγορά νομίμως στο κράτος μέλος Β — πράγμα που παρακωλύει ή εμποδίζει την εμπορία του επίδικου ποτού στο κράτος μέλος Α — να θεωρηθεί ως μέτρο αποτελέσματος ισοδύναμου προς ποσοτικό περιορισμό που απαγορεύεται από το άρθρο 30 της Συνθήκης ΕΟΚ; »

10 Με το ερώτημα αυτό, το Δικαστήριο καλείται να διευκρινίσει, ενόψει μιας περίπτωσης σαν την υπό κρίση, την προαναφερθείσα νομολογία του που αναφέρεται στην απαγόρευση των μέτρων ισοδυνάμου αποτελέσματος κατά την έννοια του άρθρου 30 της Συνθήκης. Κατά την εν λόγω νομολογία, ελλείψει κοινής ρυθμίσεως της εμπορίας των περί ων πρόκειται προϊόντων, τα εμπόδια στην ελεύθερη ενδοκοινοτική κυκλοφορία που προκύπτουν από διαφορές των εθνικών διατάξεων πρέπει να γίνονται δεκτά, εφόσον οι διατάξεις αυτές, που εφαρμόζονται αδιακρίτως στα εγχώρια και τα εισαγόμενα προϊόντα, μπορούν να δικαιολογηθούν ως αναγκαίες για την ικανοποίηση επιτακτικών αναγκών που αναφέρονται, μεταξύ άλλων, στην προστασία των καταναλωτών και την εντιμότητα των εμπορικών συναλλαγών.

11 Όσον αφορά, πρώτα απ' όλα, τις ανάγκες προστασίας των καταναλωτών, η Miro, η βελγική κυβέρνηση και η Επιτροπή φρονούν, παραπέμποντας στις διαπιστώσεις που περιέχονται στην απόφαση παραπομπής του Gerechtshof του Arnhem, ότι η προστασία των καταναλωτών εξασφαλίζεται επαρκώς εν προκειμένω από την ετικέτα, η οποία φέρει σαφείς ενδείξεις για την καταγωγή του προϊόντος και την περιεκτικότητά του σε αλκοόλη.

12 Κατά την ολλανδική και τη γερμανική κυβέρνηση, η επίδικη ολλανδική νομοθεσία δικαιολογείται από επιτακτικές ανάγκες προστασίας των καταναλωτών. Φρονούν, πράγματι, ότι τα μέτρα επιθέσεως ετικέτας είναι ανεπαρκή για να εξαλείψουν τον κίνδυνο συγχύσεως του καταναλωτή, μεταξύ του παραδοσιακού ποτού και ενός άλλου προϊόντος μικρότερης περιεκτικότητας σε αλκοόλη. Σχετικώς ισχυρίζονται ιδίως ότι με απλές ενδείξεις επί της ετικέτας της φιάλης δεν εφιστάται επαρκώς η προσοχή της πλειονότητας των καταναλωτών, η οποία αγνοεί ότι το ποτό που κατά παράδοση αποκαλείται jenever πρέπει να έχει αλκοολικό συντελεστή 35 % και η οποία δεν γνωρίζει

άλλο από αυτό το ποτό. Τέτοια μέτρα δεν έχουν εν πάση περιπτώσει καμία αποτελεσματικότητα στον τομέα των ξενοδοχείων και εστιατορίων.

13 Στο πλαίσιο αυτό, η γερμανική κυβέρνηση ισχυρίζεται ακόμη ότι το ζήτημα του αναγκαίου ή μη της απαγόρευσης της χρήσης της ονομασίας « jenever » για προϊόντα που δεν συγκεντρώνουν ορισμένες προϋποθέσεις εξαρτάται από την αντίληψη που κρατεί για τις εμπορικές σχέσεις στην οικεία χώρα. Δεδομένου ότι οι εθνικές αρχές είναι οι πλέον αρμόδιες για να αξιολογήσουν τα πραγματικά αυτά στοιχεία, σ' αυτές εναπόκειται και όχι στο Δικαστήριο να αποφασίσουν επ' αυτών. Όταν ο εθνικός νομοθέτης, ο οποίος είναι αρμόδιος για να λάβει μιά τέτοια απόφαση, έχει ρυθμίσει το ζήτημα αυτό, το εθνικό δικαστήριο υποχρεούται να συμμορφωθεί προς την κρίση του.

14 Σχετικά με την τελευταία αυτή άποψη, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το άρθρο 30 της Συνθήκης, όπως άλλωστε και το άρθρο 36, δεν επιφυλάσσει ορισμένα ζητήματα στην αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών μελών. Όταν μια εθνική νομοθεσία, για να συμμορφωθεί προς επιτακτικές ανάγκες, τις οποίες αναγνωρίζει το κοινοτικό δίκαιο, παρεμβάλλει εμπόδια στη θεμελιώδη αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, πρέπει να τηρεί τα όρια που θέτει το κοινοτικό δίκαιο. Η μέριμνα της τήρησης αυτών των ορίων εναπόκειται στο Δικαστήριο, το οποίο είναι τελικά αρμόδιο για την ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου, και στα εθνικά δικαστήρια, τα οποία αποφασίζουν βάσει της ερμηνείας αυτής. Η προαναφερθείσα άποψη της γερμανικής κυβέρνησης ισοδυναμεί σε τελική ανάλυση με άρνηση του ελέγχου αυτού και αντιβαίνει, για το λόγο αυτό, στο ενιαίο και την αποτελεσματικότητα του κοινοτικού δικαίου. Πρέπει, επομένως, να απορριφθεί.

15 Ως προς το ζήτημα αν η ολλανδική νομοθεσία είναι αναγκαία για την προστασία των καταναλωτών, αρκεί να υπομνηστεί ότι το Gerechtshof του Arnhem έκρινε, με την απόφασή του περί παραπομπής, ότι στην προκειμένη περίπτωση η επίθεση της ετικέτας του « Nolens jonge jenever » αρκούσε για να αποφευχθεί ο κίνδυνος συγχύσεως των καταναλωτών και ότι η εφαρμογή της ολλανδικής νομοθεσίας στο προϊόν αυτό δεν δικαιολογούνταν για επιτακτικούς λόγους αναγόμενους στην προστασία των καταναλωτών. Υπ' αυτές τις συνθήκες, προκύπτει ότι το εθνικό δικαστήριο δεν είχε την πρόθεση να ερωτήσει το Δικαστήριο ως προς το σημείο αυτό.

16 Πρέπει, επομένως, στην υπό κρίση υπόθεση, η συζήτηση να περιοριστεί στο ζήτημα αν η προστασία της εντιμότητας των εμπορικών συναλλαγών μπορεί να δικαιολογήσει την εφαρμογή της επίδικης ολλανδικής νομοθεσίας στα εισαγόμενα προϊόντα, λαμβανομένου ιδίως υπόψη του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος, το οποίο προκύπτει

στην ολλανδική αγορά υπέρ των αλλοδαπών παραγωγών από τη διαφορά τιμής, την οποία προκαλούν οι ειδικοί φόροι καταναλώσεως και τα τέλη που είναι αναλογικά προς την περιεκτικότητα σε αλκοόλη.

17 Όσον αφορά την επιταγή της εντιμότητας των εμπορικών συναλλαγών, η Miro εκφράζει αμφιβολίες ως προς το ζήτημα αν χωρεί επίκληση της ανάγκης αυτής όταν δεν διακυβεύεται η προστασία των καταναλωτών. Κατά την άποψή της, αυτό θα ισοδυναμούσε στην πράξη με προστασία των συμφερόντων των εθνικών παραγωγών κατά του ανταγωνισμού εισαγομένων προϊόντων. Παρατηρεί, εξάλλου, ότι οι ολλανδοί παραγωγοί θέτουν σε πώληση στο Βέλγιο jenever που παράγεται στις Κάτω Χώρες για εξαγωγή και έχει περιεκτικότητα σε αλκοόλη 30 %.

18 Η βελγική κυβέρνηση τονίζει ότι στο Βέλγιο από παλιά και κατά παράδοση παράγεται jenever με περιεκτικότητα σε αλκοόλη 30 %. Μία χώρα δεν μπορεί να κατέχει το μονοπώλιο μιας ονομασίας προϊόντος δηλωτικής γένους. Ο ομαλός ανταγωνισμός υπό καθεστώς κοινής αγοράς επιβάλλει να παρέχεται στον καταναλωτή η δυνατότητα να προσανατολίζει την επιλογή του σε συνάρτηση με την ποιότητα και την τιμή.

19 Η Επιτροπή φρονεί ότι η έννοια της εντιμότητας των εμπορικών συναλλαγών παραπέμπει στο δίκαιο περί αθεμίτου ανταγωνισμού, όπως, παραδείγματος χάρη, το περιεχόμενο στη Σύμβαση της Ενώσεως των Παρισίων περί της προστασίας της βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Η έννοια αυτή έχει πάντοτε ως αντικείμενο ορισμένες μορφές συμπεριφοράς των επιχειρήσεων και όχι τις αντικειμενικές συνθήκες της αγοράς, στις οποίες ανάγεται ο τρόπος υπολογισμού των τελών και ειδικών φόρων καταναλώσεως. Δεν μπορεί, επομένως, η εν λόγω έννοια να δικαιολογήσει μια απαγόρευση, όπως η υπό κρίση.

20 Η ολλανδική κυβέρνηση τονίζει ότι η ολλανδική παραγωγή jenever είναι η σημαντικότερη σε παγκόσμιο επίπεδο. Η περιεκτικότητα σε αλκοόλη 35 % αποτελεί μέρος των χαρακτηριστικών που συνδέονται με την ίδια τη φύση του παραδοσιακού αυτού εθνικού προϊόντος. Χωρίς απαγόρευση της χρήσης των παραδοσιακών ονομασιών για προϊόν που δεν είναι σύμφωνο με τις παραδόσεις αυτές, θα ήταν αδύνατο να διατηρηθεί το ποιοτικό του επίπεδο και θα κατέληγε κανείς να είναι υποχρεωμένος να δεχτεί ως jenever ακόμη και ποτά περιεκτικότητας σε αλκοόλη 20 % ή 15 %. Είναι αναγκαίο να εμποδιστεί η δυνατότητα παραγωγών να επωφελούνται από την καλή φήμη προϊόντος που είναι παγκόσμια γνωστό, για διαφορετικό προϊόν, και μάλιστα έχοντας επί πλέον οικονομικό πλεονέκτημα λόγω των διαφορών που οφείλονται στους ειδικούς φόρους καταναλώσεως και τα τέλη, που είναι αναλογικά προς την περιεκτικότητα σε αλκοόλη.

21 Στο ίδιο αυτό πλαίσιο, η ιταλική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η ισότητα μεταξύ ανταγωνιστών παραγωγών είναι ουσιώδες στοιχείο του μεταξύ τους θεμιτού ανταγωνισμού. Όταν, όπως συμβαίνει στην προκειμένη περίπτωση, η ισότητα αυτή πλήττεται από διαφορές στη φορολογία για προϊόντα, που είναι υποκατάστατα μεταξύ τους, όπως το jenever 30 % και το jenever 35 %, ένα κράτος μέλος μπορεί νομίμως να εμποδίζει ορισμένους επιχειρηματίες να αντλούν από τις διαφορές αυτές αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, απαγορεύοντάς τους να θέτουν το προϊόν αυτό σε πώληση υπό την ίδια ονομασία.

22 Το Δικαστήριο υπενθυμίζει καταρχάς ότι, κατά πάγια νομολογία (πρβλ. αποφάσεις της 20ής Φεβρουαρίου 1975, Επιτροπή κατά Γερμανίας, 12/74, Jurispr. σ. 181, και της 9ης Δεκεμβρίου 1981, Επιτροπή κατά Ιταλίας, 193/80, Συλλογή 1981, σ. 3019), θα ήταν ασυμβίβαστο προς το άρθρο 30 της Συνθήκης και τους σκοπούς της κοινής αγοράς να δύναται μια εθνική νομοθεσία να περιορίζει έναν όρο δηλωτικό γένους σε μια εθνική ποικιλία εις βάρος άλλων ποικιλιών, παραγομένων ιδίως σε άλλα κράτη μέλη, αναγκάζοντας τους παραγωγούς των τελευταίων να χρησιμοποιούν ονομασίες άγνωστες στους καταναλωτές ή λιγότερο εκτιμώμενες απ' αυτούς.

23 Είναι αλήθεια ότι ο καθορισμός οριακών τιμών του αλκοολικού συντελεστή των ποτών μπορεί να χρησιμεύσει στην τυποποίηση των προϊόντων που διατίθενται στο εμπόριο και των ονομασιών τους, προς το συμφέρον της μεγαλύτερης διαφάνειας των εμπορικών συναλλαγών. Δεν μπορεί, επομένως, να αποκλειστεί καταρχήν σε ένα κράτος μέλος η δυνατότητα, ελλείψει κοινής ρυθμίσεως, να θεσπίζει κανόνες που εξαρτούν το δικαίωμα χρήσεως ορισμένων παραδοσιακών ονομασιών από την τήρηση ενός ελαχίστου συντελεστή περιεκτικότητας σε αλκοόλη.

24 Ωστόσο, όπως έχει ήδη δεχτεί το Δικαστήριο με την απόφασή του της 13ης Μαρτίου 1984 (Prantl, 16/83, Συλλογή 1984, σ. 1299), υπό σύστημα κοινής αγοράς, συμφέροντα, όπως είναι η εντιμότητα των εμπορικών συναλλαγών, πρέπει να διασφαλίζονται με τον αμοιβαίο σεβασμό των χρηστών και παραδοσιακών συναλλακτικών ηθών που κρατούν στα διάφορα κράτη μέλη.

25 Δεν μπορεί, επομένως, να θεωρηθεί ότι συνιστά ουσιώδη επιταγή της εντιμότητας των εμπορικών συναλλαγών η τήρηση εθνικής ρυθμίσεως περί καθορισμού ελαχίστου συντελεστή αλκοόλης επί παραδοσιακού ποτού, σε προϊόντα του ίδιου τύπου που εισά-

γονται από άλλο κράτος μέλος, όταν αυτά νομίμως και κατά παράδοση παρασκευάζονται και διατίθενται στο εμπόριο υπό την ίδια ονομασία στο κράτος μέλος καταγωγής τους και όταν εξασφαλίζεται η πρόσφορη πληροφόρηση του αγοραστή. Η εξάρτηση, υπό τις περιστάσεις αυτές, της ελεύθερης κυκλοφορίας των εισαγομένων προϊόντων από το προαπαιτούμενο της υπάρξεως κοινοτικής ρυθμίσεως θα καθιστούσε πράγματι κενή περιεχομένου τη θεμελιώδη αρχή της ενιαίας αγοράς και τη συνέπειά της, την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων.

26 Το γεγονός ότι από την εφαρμογή εθνικών τελών και ειδικών φόρων καταναλώσεως, που είναι αναλογικοί προς την περιεκτικότητα σε αλκοόλη, μπορούν να προκύψουν πλεονεκτήματα τιμής υπέρ των εισαγομένων προϊόντων στερείται σημασίας στο πλαίσιο αυτό. Τέτοιες διαφορές τελών και ειδικών φόρων καταναλώσεως που προέρχονται από εθνική νομοθεσία αποτελούν μέρος των αντικειμενικών συνθηκών του ανταγωνισμού, των οποίων κάθε επιχειρηματίας είναι ελεύθερος να επωφεληθεί, εφόσον βέβαια εξασφαλίζεται η πληροφόρηση των αγοραστών, έτσι ώστε να είναι ελεύθεροι να επιλέγουν σε συνάρτηση με την ποιότητα και την τιμή των προϊόντων.

27 Πρέπει, επομένως, στο ερώτημα που υπέβαλε το Gerechtshof του Arnhem να δοθεί η απάντηση ότι η απαγόρευση των ισοδύναμων μέτρων προς ποσοτικό περιορισμό επί των εισαγωγών κατά την έννοια του άρθρου 30 της Συνθήκης ΕΟΚ εμποδίζει ένα κράτος μέλος να εφαρμόζει στα ομοειδή προϊόντα που εισάγονται από άλλο κράτος μέλος εθνική ρύθμιση, κατά την οποία το δικαίωμα χρήσεως της ονομασίας ορισμένου εθνικού ποτού εξαρτάται από την τήρηση μιας ελαχίστης περιεκτικότητας σε αλκοόλη, όταν η παραγωγή και η εμπορία των προϊόντων αυτών γίνεται νομίμως και κατά παράδοση υπό την ίδια αυτή ονομασία στο κράτος μέλος της καταγωγής τους και όταν εξασφαλίζεται η πρόσφορη πληροφόρηση των αγοραστών.

Επί των δικαστικών εξόδων

28 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η ολλανδική, η βελγική, η γερμανική και η ιταλική κυβέρνηση καθώς και η Επιτροπή, οι οποίες κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει, ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης, το χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε το Gerechtshof του Arnhem με απόφαση της 18ης Ιουνίου 1984, αποφαίνεται:

Η απαγόρευση των ισοδύναμων μέτρων προς ποσοτικό περιορισμό επί των εισαγωγών κατά την έννοια του άρθρου 30 της Συνθήκης ΕΟΚ εμποδίζει ένα κράτος μέλος να εφαρμόζει στα ομοειδή προϊόντα που εισάγονται από άλλο κράτος μέλος εθνική ρύθμιση, κατά την οποία το δικαίωμα χρήσεως της ονομασίας ορισμένου εθνικού ποτού εξαρτάται από την τήρηση μιας ελαχίστης περιεκτικότητας σε αλκοόλη, όταν η παραγωγή και η εμπορία των προϊόντων αυτών γίνεται νομίμως και κατά παράδοση υπό την ίδια αυτή ονομασία στο κράτος μέλος της καταγωγής τους και όταν εξασφαλίζεται η πρόσφορη πληροφόρηση των αγοραστών.

Everling Joliet

Due Galmot Κακούρης

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 26 Νοεμβρίου 1985.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

U. Everling